

Reportage – REISVERHAAL

Oceanic Islands, Banda Archipelago & Ambon

Duiken op ongerepte locaties

Naaf, naaf, ... naaf, naaf, ... Nog voor we het goed beseffen wat er aan de hand is wordt de handbagage van onze ex-duikschoolleider ondersteboven gedraaid en grondig doorzocht. De donkere ogen en de blik van de douanier spreekt boekdelen en de hel barst bijna los. Enkele seconden later - het lijken wel minuten - beseffen we eindelijk dat de lokale douane op zoek is naar het mesje (knife, knife) dat nog aan Willem zijn inflaterslang is bevestigd. Pfff, wat een paniek een klein accentje en een iets andere klemtoon toch veroorzaken kan!

Even later mogen we nog een kleine twee miljoen rupias – of ongeveer 10€ per persoon – uitgeven voor het overgewicht aan bagage voor de ganse groep. Onze vlucht, welke ons van Bali naar Maumere brengt is immers beperkt tot 15 kg bagage. Voor een duiker is dit natuurlijk veel te weinig, maar met wat extra euro'tjes, en een goede beheersing van het Indonesische accent, kom je in deze regio al heel wat verder natuurlijk. Alle stress valt dan ook meteen weg bij onze reisleidster Anick, wanneer we eindelijk aan boord klimmen van het 32m lange zeilschip, de S.M.Y. Ondina.

Deze houten tweemast-zeilschoener werd gebouwd in 2000 en verzorgt sindsdien liveboards in de regio's rond Komodo en Raja Ampat. Slechts één maal per jaar vaart de boot vanuit Maumere zo'n 1500 km oost- en noordwaarts naar Ambon. Tijdens deze twaalf daagse speciale route kan er worden gedoken op unieke en zelfs onbedoken duikplaatsen. Onze groep staat dus aan de start van de trip '*Oceanic Islands, Banda Archipelago & Ambon*'.

Onze eerste duik maken we op 'The Brewery'. Op deze nog niet zo lang ontdekte muck duikplaats wordt nog steeds nieuw leven ontdekt en wordt zelfs af en toe de Rhinopias waargenomen. En ja hoor, het is meteen raak! Mijn duikcomputer geeft amper 35 minuten en 12 meter diepte aan wanneer Els een toch wel heel kleine Rhinopias vindt. Ik zie meteen dat het hier om een vrij uniek exemplaar gaat. Deze soort wier schorpioenvis of Rhinopias Aphanes is gekenmerkt door de speciale vorm van het hoofd waarbij de mond naar boven oploopt en volledig behaard is. Het lichaam zit onder de witte stippen en kan variëren in kleur. Een wondermooi schepseltje dat zelfs nog nooit werd waargenomen door onze duikgids!

Net als onze eerste oversteek wordt ook onze derde nacht aan boord er ééntje om U tegen te zeggen. De regen valt met bakken naar beneden en het dondert en bliksemt er op los. De boeg wordt uit het water getild alsof het niets is. Een oogje dicht doen lukt amper, laat staan op je matras blijven liggen, en dat zien we dan ook de volgende ochtend. Onze tweede oversteek van Kawula naar het eiland Alor zorgt nu al voor een paar slachtoffers. Bijna iedereen, op een drietal zeebonken na, ziet er belabberd uit. En dan volgt de early morning dive. De stroming bij Andy's Point is sterk tot heel sterk, maar de zichtbaarheid is super. We vliegen echter het rif voorbij en foto's maken zit er even niet in. Maar in één van de beschutte plaatsjes krijgen we toch nog even de kans om een Giant Frogfish te fotograferen.

Naarmate we verder oostwaarts varen laten we de bewoonde wereld achter ons. De riffen worden kleurrijker en de harde koralen worden stilaan overwoekerd door de prachtige velden met soft koraal, gorgonen, anemonen en sponzen. Hier is er ook totaal geen sprake meer van *bomb fishing*. Spijtig genoeg wordt er in Indonesië nog steeds heel veel gevisst met behulp van dynamiet. Het koraal wordt volledig kapot geblazen en alle vis wordt gedood of even bedwelmd door de schokgolf die de ontploffing te weeg brengt. Maar nu, op deze ongerepte riffen voelen we ons in de hemel: spitsnuitkoraalklimmers, blennies, gobies, garnaaltjes, zeenaaktslakken, ... het enige wat ontbreekt zijn toch wel de scholen grote vis. Slechts af en toe krijgen we eens een beperkte school barracuda's te zien of passeert er een witpuntrifhaai of een bultkoppapegaaivis. Hebben we dan toch een probleem in onze oceanen?

Na enkele schitterende duiken om en bij de eilandjes Damar, Nila en Serua zijn we ondertussen aangekomen bij het eiland Manuk. Dit kleine eilandje gelegen in de Banda zee is gekend om zijn enorme hoeveelheid aan zeeslangen. In de korte, maar weeral grondige briefing krijgen we te horen dat het aantal zeeslangen sterk afhankelijk is van het seizoen en dat het aantal slangen van jaar tot jaar afneemt. Maar nog voor we ons achterover het water in laten vallen zien we al zwart-wit gestreepte zeeslangen even lucht komen happen aan de oppervlakte. En ook tijdens de duik kan je er niet naast kijken! Op de bodem, in kleine holtes en zelfs rond de duikers, ze zijn er overal en soms passeert er eentje gewoon net voor je neus.

Ook deze nacht staan er opnieuw 10 à 12 uren vaartijd op het programma. De wind is gaan liggen. De stromingen worden zwakker met de dag en de golven zijn zo goed als verdwenen. We varen nu door naar de Banda eilanden, een groep van tien kleine vulkanische eilandjes die behoren tot de Molukken. Na een enorme strijd en machtswisselingen tussen de Engelsen, Portugezen en de lokale bevolking veroverden de Nederlanders deze eilandengroep in de 17^e en de 18^e eeuw. Tot in de 19^e eeuw waren deze eilanden de enige bron voor de nootmuskaat, welke toen heel veel geld op bracht. Deze eilanden werden daarom aanzien als de 'Gouden eilanden'. Nu liggen de kanonnen er weg te roesten langs de straatkant en op iedere straathoek wordt je aangesproken om muntjes te kopen uit deze tijd. Wij zelf gaan er, na ons bezoekje aan Fort Nassau en Fort Belgica, een nachtduik maken in de haven van de hoofdstad Banda Neira. Terwijl de olie en benzine net boven ons op het wateroppervlak drijft krijgen wij onder water te maken met een toch wel wondere wereld. Achteraf wordt ons duikpak - na de gratis smeerbeurt - echter grondig uitgewassen en onze warme genummerde handdoek ligt net zoals bij iedere nachtduik weeral klaar in ons opbergkastje.

Echte luxe en verwening krijg je hier aan boord! De S.M.Y. Ondina is dan ook gebouwd volledig in functie van duikers. Je kan overstappen aan beide zijden van het schip in de blauwe of de rode zodiac. Het achterstevan bevat een aparte tafel en een opberg- en spoelbak voorbehouden aan de fotografen. Op het voorstevan kan je lekker relaxen in een hangmat of je kan bovenaan even gaan zonnebaden op de ligstoelen. De acht slaapcabines bevinden zich in de kiel van de boot en hebben elk een bijbehorende douche en toilet. En daarbij serveren ze dan ook nog eens zeer afwisselend en lekker eten.

Onze volgende duiken variëren dan weer van mooie gekleurde riffen tot kapot geblazen koraal (door de overbevissing met het dynamiet). Wanneer ik echter mijn hoofd onder water breng bij onze laatste duik, denk ik meteen: 'Wat voor een vuil gedoe is me dat hier?' Het eerste wat je op de bodem aantreft zijn autobanden, versleten kledij, houten kistjes, doorgeroeste ijzeren vaten en tal van andere rommel. De S.M.Y. Ondina ligt een paar meters verder aangemeerd in de haven van Ambon en wij bevinden ons op de beruchte duikplaats de 'Twilight Zone'. Veel verder dan de troep die je hier aantreft komen de meesten onder ons niet, maar voor muck duikers is dit een paradijs op aarde.

Voor mij komt er hier meteen ook een einde aan het fabeltje van het wondermooie maar schuwe mandarijn visje dat enkel bij valavond kan worden gezien. Tussen enkele rotsblokken zien we deze diertjes bij klaarlichte dag. Ze komen zelfs uit de blokken om even te poseren voor mijn fototoestelen ze zijn helemaal niet schuw. Verder tref je hier een overvloed aan murenen. Ze zitten verscholen tussen allerhande attributen en wonen soms met 4 of 5 in hetzelfde huisje. Telkens opnieuw wordt er op de fles getikt wanneer wij iets nieuws zien: zeepaardjes, imperator garnalen, boxer krab, harlekijn garnaal, enz. En als afsluiter vinden we dan ook nog een jong exemplaar van de blauw geringde octopus. Deze zeer giftige octopus leeft slechts 6 tot 9 maanden en wordt amper maximum 10 cm groot. Desondanks dat hij over een dodelijke beet beschikt waag ik me dichter, en dichter, tot hij begint te spelen met zijn blauwe ringen op zijn lichaam. En deze waarschuwing is voor mij dan ook meteen voldoende om snel nog mijn laatste foto's te schieten tijdens deze prachtige maar vermoeiende vakantie.

Tekst: Bruno Van Saen

Foto's: Bruno Van Saen & Els Van Den Borre